

Oglas, pripremljen: M. Gajščić
I računaju se na tenuju obič-
nost cijenika ili po dogovoru.

Nova... predbrojba, oglaš-
ena itd. žalje se na putničkom i lopar-
nicom post. Štandionice u Beču
na administraciju lista u Puli.

Kod narudbe valja točno ozna-
čiti ime, prezime i najbližu
postu predstavnika.

Tko list na vieme ne primi,
seka to javi odgovnici u
otvorenom pismu, za koji
se plaća poštarnica, ako se iz-
vana napravi »Reklamacija».

Cekornog računa br. 847-849.

Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvarju.“ Narodna poslovica.

Gospodarski urednik i izdavatelj Jerko J. Mačulja.

U naskladu tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Poštovani izbornici na kvarnerskim otocima!

(VII. izbor. kotar za pokr. sabor.)

Ponukan od prijatelja, odlučio sam primiti kandidaturu, što mi ju za vaš izborni kotar ponudio Odbor našeg polit. društva, a da nisam prije nikada pomiclao, da bi ta časina, dà, ali i odgovorna služba imala zapasti upravo mene, koji tek u skromnosti posvećujem svoje slabe sile i svoje slobodno vrijeme narodnom radu.

Vi ste mi ipak na 9. o. m. jedno-
dušno poklonili svoje povjerenje. Od
sreca vam hvala.

Ja ēu nastojati, što budem bolje i
više mogo, da, radeći prema progra-
mu našeg polit. društva, odgovorim
vašem povjerenju u mene.

Poznam prilično naše zapuštene
otoke i vaše potrebe, ali da se po-
bliže upoznamo, ja ēu se ovog ljeta
uputiti po kotaru, a međutim bit će
mi uvijek ugodna dužnost, ako se
koji moj izbornik bilo u kojem poslu,
gdje ja mogu posredovati i pomoći,
na mene obrati.

Ponovna vam hvala i Bog vas
pozivio!

Mali Lošinj 15. veljače 1913.

Ambroz Haračić.

Zašto je položio zastupnik Augustin Tomasi svoj mandat u istarskom saboru?

U zadnjem smu broju priobčili viest, da je g. Augustin Tomasi, zastupnik na istarskom saboru i predsjednik zemaljskog kulturnog vjeća za Istru, položio zastupnički mandat. Tu su vist priobčili talijanski liberalni listovi nekako stidljivo, kao da se to njih i ne liće. Istu vist potvrdio je službeni list tršćanskog namještjstva time, što raspisuje već popuniteni izbor na izražajeno mjesto po g. Tomasi-u.

Iz nijednog talijanskog lista nismo nista mogli doznačiti o tom, što bi bilo moglo primukati Tomasi-nu na to, da položi svoj zastupnički mandat. On je bio jedan od starijih talijanskih zastupnika na istarskom saboru i mnogogodišnji član zemaljskog odbora. Za nojžeščih borbu hrvatsko-slovenskih zastupnika na istarskom saboru u Poreču, godina devedesetih prošloga stoljeća, spadko je on medju glasovitu četvoricu talijanskih zem. prisjednika — Cher-
sich, Cleva, Gambini, Tomasi — koji su tadašnjeg predsjednika Campitelli-ja rješju i činom podjavili u bezobzircnom, stras-
venom i protuzakonitom postupanju proti
mnoštvu zastupnicima.

Priznajemo rado, da se je Tomasi kas-
nije, ponešto, umirio, osobito posle smrti
pojednog Campitelli-a, kojega je naslijedio
u predsjedničtvu zemaljskog kulturnog vje-
ća, ali baš kao predsjednik tog vjeća
nije pokazao proti našemu narodu u je-
zikovnom pogledu nikakve prijaznosti ili
susretljivosti. U tom vjeću je još utjek
talijanski jezik izključivo službenim je-
zikom a na hrvatske ili slovenske, pod-
neske naših kotarskih gospodarskih za-
druga odgovara se samo talijanski. To
moži postao je u formi nešto blžijih pre-
ma nama, ali u stvari je ostao uviek isti.

Cim se je dočulo, da je Tomasi polo-
žio svoj zastupnički mandat, saletiše nas
sa raznih strana pokrajine s upitima:
Je li to istina? Zašto je to učinio? Ako
je istina, zašto nije položio i čest pred-
sjednika zemaljskog kulturnog vjeća itd.
Na prvo pitanje odgovara carska vlast,
koja raspisuje na njegovo zastupničko
mjesto popuniteni izbor, a na druga dva
upita ne možemo izvestino već sada od-
govoriti. U vladinim će krugovima stalno
biti poznat razlog odstupu zastupnika To-
masi-a, al' će li krugovi dok budu mogli
držati te razloge za sebe, jer se je Tomasi
s tim krugovima ilego dleđao i na c. kr.
namještjstvu dobro vidjen bio.

Mjesto nas odgovara na drugo i treće
pitanje naših prijatelja iz pokrajine dobro
upućeni „Fojatčev“, dopisnik tršćanske
„Elico“.

U 45. broju od dne 14. o. m. piše on
naime pod naslovom „Zopet — polom v
Istri“ medju ostalim i ovo:

Kad smo u „Piccolo“ od 4. febrara
o. g. čitali oglas o izboru za popunjenu
mandata izraženog odstupom Augustina
Tomasi-a, zastupnika za istarski vele-
saj, slutio je stalno malo tko između
nas o pravim razlozima, koji su rečenog
zastupnika prisilili, da položi svoj mandat.
Talijanski listovi nisu do tada ništa spo-
minjali, da je Tomasi položio mandat.

Dapaće niti isti „Piccolo“, koji se inače
uvjek žuri, da priobči prvi takovu vist.

Već ta okolnost dala bi sama po sebi
slutiti, da se je nešto iz kuhinja skuhalo,
dotično da se nešto kuha. Eto nekoliko
povijesti. Odstupivši zastupnik Tomasi bio
je u svoje vrijeme jedan od glavnih stu-
pova talijanske liberalne stranke. Još do
predzadnjeg vjeća bio je također zemaljs-
kim prisjednikom. Povodom predzadnjie
obnova zemaljskog odbora je pako To-
masi morao uslijed pritska mladih ra-
dikalnih elemenata medju istarskim Talij-
anima, odstupiti, a kao odstetu priskrbili
su mu mogućnici u Poreču dobro sine-
kuru kod zemaljskog kulturnog vjeća.

Na predlog zemaljskog odbora bio je
nsime Tomasi imenovan predsjednikom
spomenute zemaljske korporacije, a na
predlog c. kr. namještjstva zadobilo je
to imenovanje također najvišu potvrdu.
Do imenovanja Tomasi-ja predsjednikom
kulturnog vjeća primili su bivši predsjed-
nici za svoju — počasnu službu — samo
odstetu u iznosu od 2000 K. Da se pako
Tomasi-u nešto pomogne, povijeo je zem.

odboru svetu od 2000 K. Čak na 8000 K.
Rovrh tega si je Tomasi — koji je još
i danas vativda predsjednikom zemaljskog
gospodarskog vjeća — za svoja česta pu-
tovanja u pokrajini, ili u Beč, ili Bog-
zna kuda — priračunao još ogromne
putne troškove.

Recimo jošte na ovom mjestu — da se
ne bi ikogod varao — da Tomasi nije
nikakav izuzeni gospodar, koji bi se kao
strukvnjak razumio u pojedine grane
gospodarstva i da bi se kano takov mo-
gao zauzimati na korist i za napredak
istarskog seljačstva, te upravljati rad zem-
gospodarskog vjeća. Bio je tako rekuć,
počastni predsjednik a ipak je primao gore
spomenuto ogromnu placu. (On je i da-
nom upravnog vjeća državnih željeznicu u
Beču. Op. ur.)

Jasno je dakle, da s takvimi — i povr-
toga također zagrijenim Talijanima —
nije moglo uspješno djelovati zemaljsko
kulturno vjeće na gospodarskom polju.

Gospodarsko vjeće moralo bi se sastati
javi vise puta na godinu, da razpravlja o
obraćunu, proračunu, o raznim gospodar-
skim potrebama itd. Tega pak nije vršilo
naše gospodarsko vjeće. Pomislite samo:
što vjeće nije imalo prošle godine niti
jedna sjednica!

Zemaljskom kulturnom vjeću pruža zem-
aljski odbor i vlast — koja šalje tako-
djer svoga zastupnika na sve sjednice —
dosta znatne novčane podpore za podig-
nute gospodarstva. Taj novac se je pak
zaljivo uvek upotrebljavalo ponajviše na
korist talijanskih seljaka, odnosno naših
odpadnika. Nu niti ovim toliko — kako
se čuje — već na korist razne gospode,
koja nemaju nikakva posla ta gospo-
darstvo.

Već prije par godina govorilo se o ve-
likom neredu, koji da vlast u zemaljskom
kulturnom (gospodarskom) vjeću. Vaguna
učinjeno gnojiva da je nestalo a da se
ne zna kamo.

Prošle godine je zemaljsko kulturno vi-
jeće raspisalo nagradu za gradnju uzornih
stala, gnojnica, uredjenje pašnjaka itd.
Za te nagrade — kano i za područnike
marvogojetva — dobiva zemaljsko kulturno
vjeće, osim drugih iznosa, također svetu
od 33.000 K, no o razdiobi te svete nije
bijelo da sada ni duha ni sluha! Gdje leži
taj novac?

Po Kopru se govoru u talijanskim kru-
govima, da je kod zemaljskog kulturnog
vjeća nestalo 50.000 K, koje da su pako
nekoja gospoda pokrila. Radi toga da su
Tomasi prisilili, da jo položio zastupnički
mandat. Dali je to istina? Imademo li i
tu polom? Sto kaže na to vlast? Je li
o tom obavieten vlastin odaslanik, koji
zastupa vlast u zemaljskom kulturnom vi-
jeće?

Je li dobro i formiran o svemu,
napose pako o tom, katuju idu državne
podpore? Da li se ih u istinu upotrebljuje
za unapređenje gospodarstva?

Zahajevamo od vlaste te pozivljemo ta-
kođer našo zemaljske prisjednike, da te
pobrinu za bezodzlačno razjašnjenje. Osje-
ćanje tražimo, dali su se u istino doga-

Izlazi svakog četvrtka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
ne pođi s ažuriranim i ne tiskaju, a
nefrankirani se primaju.

Predplata za poštarskim stoje
10 K u obče, 5 K za seljake, } naročne
ili K 5—, odnosno K 2-30 za
pol godine.

Ivan cenevine vite poštaria.
Plaća i utužuje se u Puli.

Po jedinstveni broj stoji 10 h., za-
ostali to h., koliki u Puli toliko
izvan liste.

Urednički i uprava nalazi se
u Štakari Laginja i dr. Via
Gialia, bro. 1. Lako se može do-
naloviti u stvari poštaria.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Rat na Balkanu!

Pula, 19. febrara 1913.

U ovih zadnjih osam dana ne imademo
zabilježiti kakav važni čin sa ratista. Bu-
gari, kako smo ju spomenuli, nastoje na
poluotoku Gallipoli prodrijeti do utvrda
koje brane morski put u Dardanelle, da
tako uzmognе grčko ratno brodovlje pro-
drijeti do Carigrada. Ako se to dogodi,
onda će turska vlast sasmati iztežnuti Iz-
Europe. Turci su pokušali više puta da
iskreju cete na Gallipoli, ali su bili od
Bugara svaki put subiženi. Na Gallipolu
Bugari prodriju odvažno, te su u ponedje-
ljak po žestokom boju oduzeli Turcima
važne utvrde kod mjesta Bulair, odakle
bit će im otvoren put u sam Gallipoli,
klijut dardunelskog tjesnaca.

Kod Drinopolja vlast u ovo zadnje par
dana mir; Turci se pak boje, da će ih
Bugari iznenada baskocići svom snagom,
sto Bugari u istinu kane učiniti, kako to
vesti sa ratista donose.

Kod Midije na Crnom moru pokušali
su Turci iskreći više vojske, ali su im to
Bugari zaprijetili i dapaće tako osteti
turski brod „Assar i Tevlik“ da je isti
potonuo.

Oko Skadra spremaju se Crnogorci na
veliki napad na grad. Kako glase vijesti,
rekbi, da su Skadru dani odbrojeni; Tur-
ski posada da se sprema provalići iz greda,
nebi li tako iznesti žive glave i spasila
bar nešto, što se spasili dade. Zapovjed-
nici Skadra uvidješe, da im je učinjan
svaki odpor, pak su odučili poduzeti taj
zadnji zdvojni korak.

Grci kod Janine oblikuju grad i na-
mjestaju teške topove a uz to čekaju po-
moc svoje vojske iz Soluna i u Srbija im
salje u pomoć 18.000 vojske.

Turci stoje tu i doista brojnom vojskom
pod Džavid-pašom, koji je skupio ostanke
turske vojskeiza poraza kod Skoplja i
Bitolja.

Međunarodni položaj nije više napet
onako, kako je bio pred osam dana. Au-
strijia i Rusija, koje su se zborile Albanije
naoružale, do zubi, započele su gledi-
ti Albaniju pogovaranja, koja se vrše vrlo po-
voljno, dapaće kožu, da su se i sporazu-
mili. Nemačka je odlučno izjavila, da je
ona za mir, i kaže, da nema nikakve
važnosti a još manje potoda, rat, ako
bude Srbija imala u Albaniji tri sela

vile ili manje. Ova izjava je vrlo ugodno djelovala na sve države, pak će posjetiti sporazum između Austrije i Rusije, ako se već nisu sporazumile.

Pogled po Primorju

Puljsko-Rodinski kofar.

Umirovljenje admirala pl. Rippera. Nakon 52. godine službovanja, posao je ovih dana na vlastitu molbu u trajno stanje mira preuzev. g. Admiral Julij pl. Ripper, zapovjednik ratne luke. Tom prigodom podišlo je Njegovo Veličanstvo admiralu Ripperu veliki krt Leopoldovog reda kao priznanje za vjerno i odlično službovanje..

„S umirovljenjem admirala Rippera nekuje jedne markantne ličnosti u gradu Puli a mornarica gubi jednoga od svojih najboljih oficira. Prošavši sve stepene u svom zvanju, ostavio je svagdje najljepšu spomenike kod podčinjenih a kod predstavljenih stekao je uvaženje takovo, da su u svakoj prilici računali na pomoć i stražadaju pl. Rippera. Nu admirala Ripper nije stekao vrstan glas samo u domovini nego i u inozemstvu, gdje je važio kao oficir i pomorac u svim pomorskim krovovima, kao stručnjak i vrstan strateg. Za svoju odvjetnost i neustrašivost dobio je u pomorskim krugovima pridjevak „braki lev“.

Admiral pl. Ripper istakao se je u Pulit. Radije kaže zapovjednik ratne luke dostojno svog visokog i vele odgovornog položaja. Dosjedan svome čistom karakteru, u neškolebivoj spoznaji svog zvanja da sluti svom usvišenom vrhovnom Vojakovodiji i domovini, prošao do najsjajnije žilice odanosti u vjernosti, odavajući na svakom koraku dokara tim svojim plemenitim vrlinama. Poznavajući dobro veliku važnost grada Pule kao ratne luke, nije se obazirao ni levo ni desno, već koracio smjelo i odvažno putem pravice i zakona. Radi toga, imao odčinstvo Pule zahvaliti ponajviše pl. Rippemu, što je u Puli zgođenoza ona hydra, nazvana kamorra, koja je gutača i žella, gradjane i obdicare kroz nekoliko decenija, a koja sada svršava na obtuzijskoj klespi. Zato potisneni i slabiti te do pred nase vremena bespravni sjećat će se uvek harnom odasotu ovog odličnog admirala.

Ovima kratkim potezima neka bude i naše strane odano veliko priznanje plemenitom admiralu Juliju pl. Rippemu sa najkrenjim željama, da u zauštenom životu užije spektojno ostatak svog života prečesom ljubavlju i harnošću svih doberih i poštujih.

70. godišnjica admirala Montecuccoli. Dne 22. t. mj. navršio zapovjednik ratne mornarice grof Montecuccoli sedamdeset godina svog života.

O životu grofa Montecuccoli-a osvrnut ćemo se u budućem broju, posto nam to danas preostalo nista ne dopada. Jeos Fixe u Čitooniel. Prošle subote obdržavao se u Čitaonici u Puli prvi jour fixe ili zabavna večer. Kako se vidi iz tog prvog zabavnog sela po dosta lepošću broja prisutnika, izgleda, da će ti još dizi postati omiljeno večernica draževnog života u našoj Čitoonici, kako su to bili pred dvije tri godine.

Ova subota je drugo večernje selo, a tako i dalje svake subote.

Imenosveta. C. E. sudac u Puli dr. Ivo Mihalj imenosveta još katkima sucom i upraviteljem c. kr. kot. suda u Benetu.

Cestitamo!

Proces proti kamocri. Razprava proti kamocri obnovljena obilje prije, krenula kamocra, koja je potola pred porozom u Zagrebu, dne 29. januara priskrivena u svome svjetlosti. U ponedjeljak po prednjem poslov je govoriti dežurni odvjetnik a u

utorak po podne branitelji. Držimo, da će bit osudva izrečena u petak po podne ili u subotu u jutro. Sudbeni dvor je postavio na porotnika ukupno 112 upita.

Prosluge tjedna bili su u toj raspravi preslušani kano svjedoci bivši načelnici občine Pule dr. Rizzi i dr. Stanich. Obonje istaknulo da nisu opazili kradju, da pače da se pod njihovim nadeljnikovanjem nisu dogadjale kradje i prevare. Opisuju činovnike kao vriedne, marljive i poštene, osobito Fillinicha, toga stupu kamorre, prikazao je dr. Rizzi kano uzor činovnika, koji da je občini prikoristio više stotina tisuća kruna, a ne da bi još občinu prikratio za par tisuća, kako je tužen.

Ostali obuženici pak priznавajuće svoja nedjela, brane se, da nebi bili mogli krasti občinski novac, da su predpostavljeni dobro, pazili i pregledavali knjige. Zato je vrlo čudovata, da ne rečemo simptomatična obrana nekih obuženika sa strane bivših načelnika. Mi znamo pak vrlo dobro, da su svi sadanji obuženici činili velike usluge vodjama kamorre kod svakih izbora a poznati pod imenom „galoppini“, koji su tom prilikom upravo razispali novac. Ako se uzme u obzir to i druge stvari, kojima su kumovali vodje kamorre, postaje jasna marljivost i posljednje ovakvih obuženika.

Kako se najlakše poludi! U savezu sa kradnjama i prevarama na občini puljskoj uputilo je državno odjeljateljstvo i proces proti jednoj uplivnoj osobi, koja je negda zauzimala odlična mjesto. Vodje kamorre nastojaju da spase svog dostojnjeg druge, ali ne mogavši doći kraju napokon smislile ovo: Jedan od njih pozove na večeru više kamorata i tog odličnog gospodina. U sobi za večeru namještio je par starih (a možda i razbijenih) zrcala te više krunjastih posuda od porcelana n. pr. tanjura i zdjelica. U sred najbolje večere, onako tobože iznenada, ustane dočići gospodin kano bjesan i stane razbijati zrcala i posudje; skočiće prijatelji, dozvate liečnike i automobil u koji strpeće odličnog gospodina i u njime kući. Od te večeri nije više vidjeli u Puli odličnog gospodina — strpaše ga u sanatorij.

Svjedoci su tu — commensales — te će lako pod prisegom izjaviti, da odlični gospodin znade i poluditi. Dakle i ludilo imade vrlo dobru stranu kod neke odlične gospode i kamorata.

Nadi ratni brodovi u Levantu. Kako javljaju iz Beča, određeno je da odputuju u Levant ratni brodovi „Elisabeth“ i „Marija Theresia“. Brod „Elisabeth“ ići će u Carigrad a „Marija Theresia“ ploviti će u egejskom moru, da želite život i imetak austrijskih podanika u onim stranama od možebitnih napadača sa strane Turaka.

Martinščica na Cresu. (Izbor narodnog zastupnika, naša posta i ceste). Hvala zauzimanju g. zastupnika Vj. Spinčića, mi smo, ovoga puta za prvi put, mogli glosavati kod kuće. Osim izbornika ove faze, pripojeni su bili ovoj izbornoj sekciji i izbornici Šupe Štivan. Naši su ljudi svi do jednog (osim bolestivih) došli na biralište, i svi dali svoj glas za prof. Ambroza Haradića. U izbornu šaru palo je u sredini 120 glosova (od tih odпадa na Martinščicu 26 a na Štivan 26). Glosova bilo bi mnogo više, ali je mnoge ljudi radi zaostalo u daljkom svetu.

I opet kvala g. zastupniku Vj. Spinčiću nadićem se višegodišnjim tuzbom i protjerjam napokon udevojlio, te nase na 16. januara o. g. dobili svrgavanje (osim nedjelje) posla. Storik danih bili će poseve degradacije ceste, što vidi se Martinščica do Štivana pre da Bočića. Trebaće je dokazati svakodnevički, dok su napokon ove Šupe dobiti imateljicu „Comune modello“ i čestitac u jednu i te prva boljih cesta. Nadamo se, da i te g. zastupniku.

da neće pri ovom samo ostati, već da će se odsele i nadalje posvećivati malo više brige vanjskim občinama otoka Cresa.

Voloski kofar

Iz Narodne Zajednice za Istru. Odjeljenje za posredovanje mjesto i za namještjanje naučnika u obrt i trgovinu imade na razpolaganje 4 naučnika za trgovinu jestvinu, tri naučnika za stolarstvo, 2 naučnika za kovarijatu, ovim toga jednu gospodnjicu (iz Opatije) vješt pisanju na stroju i jednoga mladića vješta blagajničko-tajničkim poslovima. Svi ovi mogli bi odmah nastupiti posao, pa molimo naše nadodne poslodavce, da se obrate na pisarnu Nar. Zajednice u Opatiji, ako bi htjeli koga od ovih u posao uzeti.

Na strane poslodavaca i gospodara traže putem Nar. Zajednice: 2 naučnika za postolarstvo, 1 za knjigovestvo, 1 prodavica novina i razglednica na molu u Opatiji. Tko reflektira na koje od ovih mjesto neka se takodjer obrati na gornju adresu.

Skupština Bratovčine hrv. Ijudi. Dan 5. o. mj. obdržava se ja u Kastvu glavna skupština Bratovčine hrv. ljudi u Istri, u kojoj je društveni odbor podao izvješće o svom djelovanju u upravnoj godini 1912. Iz izvještaja tajnikova i blagajnikova razabiremo, da prihod Bratovčine u netom minulom godini nije bio loš, nuđe da mogao biti i bolji. Cjelokupni prihod do konca 1912. iznosiće je 2547 K. Skoro polovicu toga iznosa doprinijela je darežljiva ruka nekojicne već poznatih rodoljuba, dobrovrtora Bratovčine (koje bi mogli prebrojiti na prste jedne ruke); u ime članarine uplaćeno je K 88, većinom od siromašnih dјaka, koji su kasnije podporu molili, a ostalo unišlo je kao kamate društvene glavice, koja je koncem godine 1912. iznosila 34.787 K 87 K.

Usljed raspisa natjecanja na podpore primio je odbor 62 molbenice i nakon savjesnog prosudjivanja odlučio podporu 55 molitelja. Potporu su dobila 33 sveučilišna dјaka većinom po 50 K, ukupno 1600 K i 22 dјaka srednjih i sličnih škola ukupno 450 K, u svemu dakle 2060 K.

Svake godine porazdieli odbor u podpore sv. čisti prihod ne dirajući dakako u glavnicu; ali su podpore sa svim tim vrlo malene radi prevelikog broja molitelja. Natjecateljima ima uvek više, a vrednim i čestitlim mladićima teško je odbiti molbu. Nije uvek lakho izmedju vrednih i siromašnih izabrati naj vrijedniju i najsiromašniju te ovima podišiti izdašnje podpore. Radi toga ne preostaje nam ino, nego da se zauzmem i uznastojimo, da što bolje podupremo Bratovčinu, pak će ona moći dišiti veća podpora. Koliko nas imade, koji bismo mogli u tu svrhu na godinu izravotati krunicu, dvije, ali se samo ne sjetimo! Žalobože imade mnogo i takvih, koji bi donekle i dužni bili, da joj do neke vrste milo za drago, ali posve zaboravljaju na nju.

Odbor od tri člana pregledao je društvene račune i našao ih u podpunom redu, te je odboru podišljen absolutori, a blagajniku je napose u raspisniku uvrstena zahvala za usorno vodjenje blagajničkih poslova.

Napokon je za god. 1913. na novo izabran dosadašnji odbor, a isto tako su za pregledate računa birani dosadašnji članovi.

Pregled naših občinskih mreža u Istri. Orlik dana polazi istočnom Istrom i otocima sa strane zemaljekog odbora za Istru revisor g. Orlich iz Poreča. Čujemo, da je od 7. do 12. t. mj. boravio u Kastvu i Krasu, gdje je točno pregledao občinske račune i mreže sve u podpunom redu. Tom prigodom da je marco občina mreža „Comune modello“ i čestitac u jednu i te prva boljih cesta. Nadamo se,

Udruga sv. Mihovila u Rubčima obdržavala je dne 16. februar o. g. svoju redovitu glavnu skupštinu, na kojoj je bilo do 100. članova. Skupština trajala je podpuna 4 sati. Odobrila je zapisnik predloga o skupštini i izvještaj tajnika i blagajnika. Članova povećalo se 22 a možina za preko 500 K. Ponovno biran je predsjednik g. Jenko Pavlinić i dozadnji odbor.

† Lav Jelušić. Dne 13. t. mj. umro je u dobi od 62 godine u rodnom gradu Kastvu, Lav Jelušić iz pozatog roda Jelušić-Rečanica. Ostavio je udovu Mariju sa dva sina. Stariji je sin Dr. Hedvig, pristušnik kod c. kr. pomorskog trgovackog sudista u Trstu a mladić Teobald na gospodarstvu u Kastvu.

Dne 14. t. mj. imao je veliki sprovod do groblja sv. Lucije, gdje je pokopan. Uz rodbinu sprovelo ga do zadnjeg počinka cielokupno gradjanstvo sa prijateljima iz Kastavčine i bližnjim mjestima, s. profesorski zbor učiteljske škole sa dјacima, gđe učitelji i učiteljice iz mještua, obč. odbor sa činovnicima i ostalim znancima iz Kastva.

U njegov spomen darovala je rodbina zakladi siromašnih dјaka učiteljske škole u Kastvu 50 K, i to brat Rajmund, herceški župnik 20 K, sestra Ljubica sa suprugom Rudolfom Dešković, pom. kapetanom u Dragi Mošteničkoj 20 K i supruđu Marija 10 K, dočim je brat Kazimir, načelnik kastavski, darovač po 10 K družbi sv. Cirila i Metoda za Istru i Bratovčinu hrv. ljudi u Istri.

Počinac u miru, a obitelji i rodbini naša saudeće!

Pazinski kofar

Iz Pleminja. U naravi je čovjeku, da se na dan nove godine nekako smrtri i da za trenutak zaboravi na sve болi, kojima ga je nadarila sudbina u životu, a za godinu dana. Čovjek, koji je inače osamlijen i živi za sebe, trazi i želi biti na dan nove godine u društvu dobrih prijatelja, da im pruži bratsku ruku i da im zašeli sratan početak.

Tako smo se i mi iz Pleminčine nekako slučajno sastali na dan nove godine u gostoni Švajgera, gdje smo u veseljo nadi, da će i nama doskora zasijati sunce ijepe budućnosti, zašljili jedan drugomu sretnu novu godinu, a svima nam je bila vrča želja, da bi naskoro došla ona sretna nova godina, kad Istranin život ne bude rob na svojoj vlastitoj grudi. Međutim donio nam je naš Tome Galović jabuku i nagovorio nas je po prilici ovako: „Evo braća jabuke iz vira našeg mukotrnog naroda. Nastojte da bude jaka i velika i da nam urodi srostrkim plodom. Plodove, nadam se, uživat ćemo još i mi, a još više naša siromašna dječa, kojoj još do danas — na zravotu — nije dano da u vlastitoj kući čuje i uči svoj materinski jezik. Reći i zahode u jabuku 2 K; za njim darovate po 2 K Ivan Vozil Fosković, Josip Bušić, Ivan Drnovsek, Mate Vozil; po 1 K Josip Kubal, Josip Stepcir (Fotlić), Dinko Fosković, Marko Donadić, Anton Bačić Poštir, Dinko Butić, Ivo Bucić, mali Petar Hvalić; gostoničar 3 K, Katinka Drnovšek zahvala za slatkice 1 K, stol od tombole 1 K, ukupno K 28.

Ovu malu svetu darovalimo miloj nama majci Drubli, kao prvi skroman dar iz Plemina, u pouzdanoj nadi, da nje više daleko onaj sretni dan, kad će slobodan biti Plemin nam, a Talijan mu ne će biti gospodar.

Labin. Na konstituirajući skupštini predstavice Nar. Zajednice za Istru za Labin i okolicu izabran je sledeći odbor: predsjednikom Dimišić Molko, podpredsjednikom Crajel Jakob, tajnikom Mihalčić Juraj, blagajnikom Srebreda Marija, kuj-

učarcem Kolić Andjeo. Na samoj skupini je gosp. Mihalić Juraj razrio priština svemu i zadaru Nar. Zajednica te potrebu ustrojenja podružnice tog društva za Labin i okolicu. Upisalo se odmah preko 30 članova, kojih će se broj za malo podvostruštiti. Obzirom na prilike na Labintinu ovog je podružnici siroko potreba, pa se je i nadali od izabranog od bora, da će ozbiljno pregnuti na rad oko poboljšanja stanja ovog našeg poštenog seljaka.

Predavanje u Pazinu. „Odbor za prosvjetu“ nastavio je poslijе zabavnog pokladnog doba sa svojim redovitim saborom predavanjima u Nar. Domu i u prvom predavanju prikazao je g. prof. F. Novljan „Alfreda Nobela“, obretoika dinamita, jednoga od najznamenitijih ljudi 19. vijeka. Predavač je lijepo i izcrpivo prikazao njegov život i rad, što je slušateljstvo sa pozornošću saslušalo, te je i ineslo svoje zadovoljstvo sa pleskom.

Odbor je odlučio kod tih predavanja pružiti slušateljstvu i umjetnički užitak, te će se kod svakog predavanja pridodati po jedan glazbeni komad. Kod ovog predavanja dao se — Beriot : Scène de ballet — gusle solo (g. Šantel) sa pratnjom glasovira (g. Govekar). Slušateljstvo je na koncu burno odobravalo, proizvadajući na liepom umjetničkom užitku.

U subotu dne 22. o. mj. predaje g. F. Štoković : Carinska razstava Austro-Ugarske. Početak u 8 i pol s. na večer.

Odbor priređuje u nedjelju dne 2. mar. zabavnu umjetničku veče sa pjevanjem, sviranjem i predstavom. Potanj raspored objavit će se u budućem broju.

Pazin. Slavno uređništvo! Istini za volju molim Vas da izvolite u Vas cijenjeni list uvrstiti slijedeće razjašnjenje:

U zadnjem broju „Naše Sloga“ bio je dopis iz Pazina, u kojemu gospodin dopisnik veli, da su „nekoja gospoda na čelu sa g. Baćićem bila korporativno na veteranskom plesu . . . dok spomenute gospode na plesu „Hrv. glazbe“ nije bilo niti blizu, a niti su postali ulaznici . . .“

Budući da je g. Baćić po meni posao ulaznicu 2 K, i budući da sam istu svetu zajedno sa svojom ulaznicom na blagajni predao, osjećam se vrlo uvrijedjenim zbog takve netaktične nabacene sumnje, koju dakako najodludnije od sebe odbijam, i ujedno, kao Hrvat iz Banovine dovikujem: Okanimo se ovakovog sofističkog i cijepilačarskog rada i prihvatom se radije drugoga rada, koji će biti korisniji za hrvatski puk u Istri!

Zahvaljujući se na uvrštenju bilježim se na veleštovanjem Dimitrije Vac,

prof. na hrv. drž. gimnaziji.

Pazin, 18. II. 1913.

Isprič. U zadnjem broju pomoljnjom slagača nastala je u iskazu prinosnika Džakom pripomočnom društvu u Pazinu pogreška, koju valja ispraviti i ima glositi:

c) Od članova podupitajućih: P. n. gg. M. P. Dorić, Baska K 2, M. Polonio, Krk K 4.

d) Od darovatelja: P. n. g. Matejčić

Fran, Trst K 509 a ne K 100.

Porečki kofar

Is Materade. Čitateljima „Naše Sloga“ bit će još u svježoj pameti, kako je god. 1897. občina Umag, u kojoj pašuje glazoviti Manzutto, našem ovdašnjem, občinaru Mati Tonček, bacila se groblja u Materadi nadgrobnim spomenik sa nedužnim hrvatskim natpisom, što ga je bio postavio svojoj pok. supruzi Mariji. Tonček nije stekao ni troška ni truda, te se pritom je kot. poglavarsko u Poreču, koje je uočito odnosno sekocišće občine Umag. Občina Umag pritisnila se je na to na namjestačstvu, pak na ministarstvo i koncedo na vrhovno upravno sudstvo. Sva oblasti su proglašile postupak občine

Umag nezakonilim, te odsudile občinu Umag, da postavi spomenik natrag na groblje. Do toga medutim nije došlo, jer su nepoznate ruke taj spomenik uništile. Občina Umag je uzprkos tome izdala posebni red za groblje u Materadi te ustanovila (§ 14.) da nadpisi na spomenicima te krizevima smiju biti samo talijanski ili latinski.

Dne 18. okt. 1912. umrla je u Materadi Marija Benolić žena Josipa. Na njezin grob postavio je njezin sin Josip Benolić drveni križ sa hrvatskim napisom. Taj „zlatni“ prijavio je občinski nadzornik groblja u Materadi občinskog poglavstva u Umagu, koje je odsudilo Josipa Benolića na globu od 10 K, te na odstranjenje upitnog križa sa groblja u Materadi. Na občinsko poglavarstvo nije niti čekalo na uručenje te odluke ili na njenu pravomoćnost, ono je preko noći dalo odstraniti upitni drveni križ sa groblja.

Protiv te odluke obč. vjeća u Umagu, podnijeo je Josip Benolić putem odvjetnika dra Bratića u Trstu kako obširan utok na e. kr. kot. pogr. u Poreču.

U tom utoku pozivlje se Josip Benolić na dvorske dekrete od 23. avg. i 18. sep. 1784 i na onaj od dne 12. avg. 1788. broj 1460, glasom kojih imadu rođaci pravo, da postavljaju svojim milim pokojnicima u znak ljubavi, slovanja i zahvalnosti primjerene spomenike, osobito pak križeve te da iste okrase ili na inu način označe. U smislu tih dvorskih dekreta ne smije se stranke ograničiti u porabi jezika. Občina imade samo pravo da nadzire, da li se ti spomenici i križevi ne protive sa vlastarno-policjskim propisima, odnosno, da napisi na tim spomenicima ne sadržaju što nemoralna i ništa drugo. Groblja su izstavljeni, ustanovljene na obće dobro i na obću korist a občinski redovi za pojedinu groblja, koji sadržavaju zabranu glede uporabe pojedinog jezika protive se jasnim ustanovljenim članka XIX. državnog temeljnog zakona od 21. dec. 1867. broj 142 l. d. z., glasom kojih su sv. državljani ravnopravni te imadu jednakopopravljivo pravo na gojenje svoje narodnosti i jezika.

Taj utok riješilo je e. kot. poglavarsko u Poreču svojom odlukom od dne 5. feb. 1913. broj 2761 u smislu, da je pozivom na § 93 obč. reda za Istru ukinulo gore spomenuto odluku občine Umag te u razloženju svoje odluke pozivlje se na sve gure spomenute razloge navedene u utoku Josipa Benolića.

Priobčujemo ovaj slučaj našim čitateljima, da jim prizimo novi dokaz o zaigrjenosti naših Talijana, koji na sve moguće načine sikaniraju naše ljudi u svojim občinama te dajući mrtvjacima skidaju sa grobova križeve, te zadnje znakove ljubavi i zahvalnosti, samo radi toga, jer se na tim križevima našli par hrvatskih rieci. A priobčujemo taj slučaj također radi toga, da oskokošimo i druge naše ljudi širom Istra e da se služe po svudu hrvatskim jezikom te da se proti svakoj zabrani prituže na pol. oblast.

Josipu Benoliću naše čestitke na pobedi. Nadamo se, da će se u vrijega ogledati i drugi naši ljudi u Materadi i širom ciele Istra.

Iz Kašteltra. Po pisanju „R. N. L.“ br. 27 t. g. te Naneta i Franeta iz „P. P.“ dade se razumjeti, da ovdje vlada razdor, nesloga, na veliku našu žalost i veselje Talijanima. Nu dopisnik „R. N. L.“ se bujnom fantazijom iznosi i uvisuje samo što je talijansko, a naprosto ignorira naš predak Hrvata. On mukom muti i pješčani preko naše povijesnice, koja u 18. godini svoga obetanka tako je napredovala, da može stati u bok prveva zavodima iste vrasti u Istri. On mukom muti, da je ista kupila i uredila svoju kuću Narodni Dom, u koji je smještena Hrv. Citronska, dječje i ženske škole, te na stotine milijari je končana. Uvisuje Talijane, da imade svoja

glazbu a hrvatsku glazbu ne spominje, koja se je prije ustanovila i koja lijepe napreduje. (Uzvisujući talijaniku glazbu, mora da je gosp. dopisnik nemuzikalni čovjek, jer muzikalni ljudi govore, da je talijanska glazba na ruglo Kaštelira.) Lijepe krokođiške suze nad uspjehom Leginog plesa, a iste večeri bio je i Družbin ples, na kojem se sakupila lijepta svotica za Družbu, ali gosp. dopisnika nije bilo, pa za njih niti ne znade. Plaća za krasnim družbinim plesovima, koji su se jednom priredjivaju. I sada se priređuju družbinu plesovi, te se sakupi za Družbu od 50 do 100 K, a za prijašnje „krasne plesove“ morao je učitelj sa nekojima izvaditi iz džepa po 20 K, da se pokrije trošak. Kaže, da Talijani u Kašteliru nisu bili, a valjda zaboravlju, da su pred par godina gospodavali i paševali, a bogme danas je donekle obratno. Razdora, nesloga i neprijateljstva između Hrvata ne vidimo, a ako koji hoće silom, da ga napravi, neka se kaničara posla.

Nane i Frane iz „P. P.“ nema svrhe, jer su svi naši ljudi na samo na dan Legioninog plesa, nego cijelo pustno vrieme, dolazili samo nama na ples. Izuzeti moramo Ružića, koji je zavirio u Legion ples i davao 5 K. On se kaže, nas peče, te mu upisujemo u neoprostivi grieħ.

Pokladni dar narodnjaka u Berkatu za Družbu. Malo imade krajeva širom Istru, koji su više napastovani od talijanskih gospode, kao što je Berkat kraj Motovuna. Na žacaju se ta besramne talijanski gospoda u Motovunu ni najpodlijih i najnižih kleveta proti našim narodnim pravcima i našem rodu, samo da bi naše Berkatčane otuđili od našega naroda i upleti ih u svoje mreže. Da bi lagje postigli taj svoj gadić čin otvorile u Berkatu i Legionu školu, akoprem znaju, da tamo živi samo hrvatski narod osim nekoliko podrepnica, koji su se dotepli, samo da ljudi smiju. No hvala našim svetim Berkatčanima, stalni smo, da će ta talijanska robota ostati bez uspjeha, a tome je dokaz i to, što je tamošnja Družbina podružnica na čelu sa svojim predsjednikom Ivanom Tomcem, priredila ovih počkla dva puta ples za Družbu, te se na taj način sabralo oko 90 K, što je vrlo povoljno za berkačke narodnjake, koji su u većnoj borbi sa motovunskim tiranima.

Samo tako hrabro napred, dragi Berkatčani, pa će motovunski Talijančići uvjeti, da vi ne ćete da budeš pod ničijim tutorstvom, a doskora, ako Bog dade, pripomoći ča vam tome i hram prosvjeti, Družbina škola, koju ćete u kratko dobiti i koja će podati vama i vašoj djeci dužne hrane, pa će iz tog čvrstog narodnog temelja uskrniti opet „Veli Jože“, koji će brzo isprazniti i tako mizernu Legionu školu i potresati motovunske Fortece.

Iur. Pak ča bi se temu čudiša?

Fr. A kadi je onda pravica?

Iur. Zemi ti na placu pinku kruha, pak ćeš znati kadi je pravica?

Fr. A oni kamoraši su požerali na stotine milijari naček žulji.

Jur. Ma oni su oni.

Razne primorske pjesme

Državna podpora za uredjenje pokrajinskih finansija. U finansijskom odboru carevinskog vjeća razpravlja se među ostalim o novom porezu, što ga kani vlada udariti na proizvod žestokih pića (rakije itd.). Ukupni dohodak, što bi imao priteći odatle u državne blagajne iznosio bi s početka 54 milijuna kruna, taj iznos načinacno na K 73,800.000.

Naša pokrajina Istra dobile bi od tog iznosa umjesto 72.000 K, kasnije 282.000 zatim 318.000 i konačno 386.000 K.

U jednakom razmjeru dobile bi i sve ostale pokrajine Austrije svoj dio i to po lag veličine, broja stanovnika, finansijske snage i polag potrebe.

Talijanski pravni fakultet prihvaćen u proračunskom odboru. Kako smo već onomadne javili bio je pododbor proračunskog odbora carevinskog vjeća prihvatio predlog, da se ustroji talijanski pravni fakultet u gradu Trstu. Proti predlogu govorio je ne samo član hrvatsko-slovenskog kluba dr. Korođec, koji je iz sjednice pododbora uz prosvjet takodje izjavio, nego i ministar bogoslovija i nastave dr. Husarek. Ovaj je dapače dao pododboru jasno razumjeti, da kad bi taj predlog i prošao u pododboru, illi u odboru, pa i u samoj kući, da ne bi ipak postao zakonom.

Tim je ministar hotio reći, da zakonska osnova o ustrojenju talijanskog pravnog fakulteta, kad bi i prihvaćena bila u državnom saboru, da ju nebi prihvati gornja ili gospodska kuća ili da ju nebi uvede naredižila vladaru na potvrdu.

Sada je osnova prihvaćena u proračunskom odboru i ona će doći na razpravu u državnom saboru. Kako sivati danas stoje imala bi ta osnova biti prihvaćena i u državnom saboru, da ju nebi prihvati gornja ili gospodska kuća ili da ju nebi u gradu Trstu Talijanske pravne fakultete, da se posluži svim sredstvima, koje imade pri ruci, a da ne bude osnova u gornjoj kući odobrena illi da ju ne predlože vladaru na potvrdu. Hoće li ona to učiniti ili neće, to je njezin posao. Ako imade nalog od visokih krugova, da ne dozvole te fakultete u Trstu, onda su užaludni svi napor po jednom odboru illi pododbora i same kuće. Inače bili bi užaludni svi napor bilo koje stranke proti ustrojenju te fakultete i u samom Trstu.

Stanovište naših zastupnika i svega hrvatsko-slovenskog kluba je u tom pogledu dosta jasno. Naši zastupnici ne protive se ustrojenju talijanske fakultete i čitavog sveučilišta u talijanskom gradu; protive se pak tolikom ustrojenju u Trstu i u obči u Primorju, jer tuj nema čisto talijanski grad.

Za sebe pako traže oni izjednačenje hrvatskog sveučilišta u Zagrebu sa austrijskim sveučilištim i ustrojenje slovenskog sveučilišta. Na talijanski zahtjev, da se naime sveučilište illi za sada talijanska pravna fakulteta ustroji u Trstu, pristali bi, kad bi ta fakulteta bila dvojezična t. j. talijanska i slovenska ili hrvatska illi kad bi se dela trčanekom Slovenscima prijaznena odšteta u srednjem, strankovnom i pučkom školstvu. Inače protivili će se oni svim sredstvima, koja im stoje na raspolaganju, proti ustrojenju talijanske pravne fakultete u Trstu.

Ubojstvo jednog načelnika. Iz Boča učinjen plan. Dan 11. o. mj. vratio se je

Franić i Jurina

Fr. Ma i ta je lipa!

Jur. Ka je ta lipa?

Fr. Jedan paljki kamoraš kvalia se na punu usta, da će jastiti u Rovinju odobodit sve one lata, sljepa i varavice, ki su na stotine milijari te končana. Uvisuje Talijane, da imade svoja

socialistički zastupnik i jedan od vodila te stranke Ivan Schumeler sa jednog socijalističkog zastupnika izvan Beća, u grad i to u 10 i pol sati na višer željeznicom.

Na kolodvoru u Šćekanici vrebao je na njega n-ki radnik imenom Pavao Končak, brat Leopolda Kunschaka, bivšeg zastupnika na carevinskom viđu i sada zastupnika na zemaljskom saboru Dolne Austrije, te ga ubio revolverom. Schumeler ostao je na mjestu metar.

U nedjelju je bio sprovod, kojemu je prisustvovalo do pol milijuna ljudi.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Dvorac na prodaju.

U Štajersku kod Celja (J.-na Štajersku) prodaje se uz nisku cijenu dvorac u kroznoj okolini na divnim položajima. Imu 18 soba i salona, 3 kuhinje, stajnu i nizgredne prostorije, mali podrum — sve veoma zgodno za hotel —, osim toga veliki podrum ulesen za veletrgovinu s vinom.

Pobliže obavijesti daje:

Vinko Kelček u Štajersku (Štajerski)

Prodaje se u Pazinu

novu kuću u sredini grada, sa vrutom (koliko komu treba), sa kamenolonom i nekim voćnjacima. Upitati kod J. Šipka Vraćne u Pazinu.

o. o. JEPTINO I ERZO. o. o.

CEDULJICE

sv. ispojed i pričest

izrajuje

NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
VIA GIULIA 1.

o. o. JEPTINO I ERZO. o. o.

Br. 166/IV.

Razpis

službe občinskog ličnika.

U smislu § 2. zakona od dne 12. srpnja 1907. zem. zak. list hr. 39 raspisuje se ovim mjesto občinskog ličnika za občine Podgrad, za godišnjom plaćom od K 1000 i putnom odškodninom (pašućom) K 1000.

Ličnik mora stanovati u Podgradu, gdje je sjedište kot. suda i drugih urda, mora detalji svog farmaceutskog ormara i govoriti jedan slavenstki jezik.

U kratkom vremenu ustavoviti će se udržavati oko triju občina tog sudb. kotara, naime: Podgrad, Jelsane i Matanija, te se treba računati na povlačenje plede. Točniji uvjeti leže na ogled log podpisanih zapoveda. Prodaje posjeti podpisanim zapovedu u roku od 4 tjedna.

Zapovjetno obdružne

PODGRAD, dan 10. februara 1915.

Dokler, Žepan.

Odvjetnik
Dr. Lovro Scalier
otvorio je
svoju pisarnu
u Puli
(Narodni Dom).

GOTOVI KREVETI

iz crvenog platna dobro punjeni, pokrivač ili podnjača 180 cm. dugi, 116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15— i K 18—; 2 metra dugi 140 cm. široka K 13—, K 15—, K 18—, i K 21—; jastuci 80 cm. dugi 58 cm. široki, K 3—, K 3,50, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm. široki K 4,50 i 5,50.

Izrađuju se i po posebnoj mjeri, stružeći na 3 dijela za 1 krevet, po K 27—, boje K 33—. Razlikije franko pouzećem od K 10— napred. Zamjeni i vraćeno prijezne ako se postarina plati.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259 pošta PILSEN, Česka.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

na Ceste Marca br. 5 — Pekarica Via Sistena 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najboljeg mlinia po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Prodaja svakevrsnog bračna iz najbolj